

CONSELL VALENCIÀ

de CULTURA

PALAU DE FORCALLÓ · Museu, 3 · 46003 València · cvc@gva.es · www.gva.es/cvc/

Art i llibertat d'expressió, al Consell Valencià de Cultura

En una taula redona moderada per Fernando Delgado

Palau de Forcalló. València, 6 de febrer de 2020.- El Consell Valencià de Cultura no podia deixar de banda, com a institució assessora en matèria cultural, un assumpte controvertit en els últims anys en el món artístic i en la societat espanyola en general: la llibertat d'expressió en les manifestacions artístiques. Este no és un problema nou, perquè s'ha plantejat en les totes societats democràtiques des del principi, però en la nostra, per diverses circumstàncies, torna a sorgir de tant en tant la qüestió dels límits de l'expressió artística en una societat que, hui, no té un consens clar sobre este aspecte de la cultura democràtica.

Sota el títol *La llibertat d'expressió en les manifestacions artístiques*, el CVC ha organitzat este matí una taula redona, presidida per Santiago Grisolí, que ha reunit diverses sensibilitats sobre l'assumpte, i des de diverses perspectives, representades pel dramaturg Rodolf Sirera, la jurista Lola Lloret, el professor de Filosofia Enrique Herreras, i el de Belles Arts, Emilio Martínez. Ha moderat els temps i les intervencions l'escriptor Fernando Delgado.

Entre el públic assistent hem vist molts representants d'associacions d'artistes i empresarials del sector cultural: AVVAC (Artistes Visuals), SGAE, APC (Professionals del Circ), AESAV (Audiovisual Valencià), AVED (Dansa), AVETID (Empreses d'Arts Escèniques), FSM (Federació de Societats Musicals, i AAPV (Actors i Actrius Professionals), entre altres. També Raquel Tamarit, secretària autonòmica de Cultura, i Susana Gisbert, fiscal del TSCV.

Fernando Delgado, que ha emmarcat la qüestió a través de la mirada del lector i del contemplador d'una obra, ha dit que potser, en art, la fidelitat a la

realitat no és la millor virtut, i que l'ama de l'obra, al capdavant, serà sempre la nostra mirada. Per això, ha conclòs que l'art és bandera de llibertat.

Rodolf Sirera ha explicat el progrés de la llibertat artística des de la dictadura franquista i els primers de la democràcia, i ha considerat que, en els últims anys, amb els recursos als tribunals i la pressió reaccionària, s'hi han fet passos enrere. Però també ha comentat que es pot exercir un control sobre esta llibertat amb la denegació d'accés a les ajudes públiques. Una maniobra coercitiva que pot portar, ha dit, a l'autocensura.

Lola Lloret, amb el punt de vista jurídic, ha remarcat que cal posar les últimes reformes legislatives (Llei de Seguretat Ciutadana, reforma del Codi Penal), en un context polític i social molt concret, entre el 2015 i 2017, i considera, per això, que estem davant d'un problema de caràcter legislatiu, més que de pronunciaments concrets dels tribunals de justícia. En la seua opinió, hi ha tipus penals molt discutibles que poden anar contra un dret fonamental com és la llibertat d'expressió artística (54 condemnes des de l'entrada en vigor d'estes lleis), i que una condemna amb estos supòsits poden significar la mort civil de l'artista.

Enrique Herreras, des del punt de vista filosòfic, considera que es tracta d'un problema complex que pot veure's des de diferents òptiques; però ha esmentat que s'han de combatre les mentalitats censors, i que els límits, a partir de l'intent de distingir el pla de la ficció del pla de la realitat, s'han de posar en la responsabilitat i en el sentit de la provocació, que porta, este últim, a una reflexió sobre què és art i què no ho és.

Per últim, Emilio Martínez, professor de Belles Arts, ha posat la censura com a nucli del problema, i l'ha tractada a través del filtre del projecte *File Room* d'Antoni Muntadas, en què es pot veure l'evolució dels valors culturals i religiosos de les societats en el temps, en els límits dels quals estan les manifestacions artístiques, que tendeixen a desbordar-los, fins a la consideració de *drets conquistats* que tenen en les democràcies liberals, almenys des de la Primera Esmena de la Constitució dels Estats Units (1791).